

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 25CoCsp/2/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121236521
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marian Hoffmann, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:6121236521.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariana Hoffmanna, PhD. a členov senátu JUDr. Jany Burešovej a JUDr. Eduarda Valenčina, v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom Prievozská 2, 821 09 Bratislava – mestská časť Ružinov, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného: Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava - mestská časť Petržalka, IČO: 53 255 739 proti žalovanému: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. XX, XXX XX C. D., o zaplatenie 8.276,68 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Svidník, č.k. 1Csp/40/2021-105 zo dňa 23.01.2023, takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

- Okresný súd Svidník (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol takto:
„I. Súd žalobu zamietá.
II. Žalovaný má nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi v rozsahu 100 , o ktorých výške bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.“
- Rozhodol tak o žalobe, ktorou žalobca žiadal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 8 276,68 eur s príslušenstvom. Žalobu odôvodnil tým, že na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 24.03.2020 uzatvorenej medzi Slovenskou sporiteľňou, a.s. ako postupcom a žalobcom ako postupníkom, došlo k postúpeniu pohľadávky, ktorá je predmetom tohto konania. Dňa 02.10.2017 bola medzi postupcom a žalovaným uzatvorená Zmluva o splátkovom úvere č. 5135325155, ktorej súčasťou boli aj Všeobecné obchodné podmienky (ďalej len „VOP“), na základe ktorej postupca poskytol žalovanému peňažné prostriedky vo výške 7 700 eur. Podľa zmluvy mal žalovaný pôžičku splácať v pravidelných 96 mesačných splátkach v sume 115,66 eur. Termín konečnej splatnosti bol dohodnutý na 25.10.2025. Žalovaný si nesplnil svoje zmluvné povinnosti a splátky úveru neuhrádzal. Listom zo dňa 30.10.2019 právny predchodca žalobcu oznámil žalovanému, že ku dňu 30.10.2019 je v omeškaní so splácaním pohľadávky banky vo výške 1 446,79 eur. Listom zo dňa 02.12.2019 právny predchodca žalobcu vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 01.12.2019. Listom zo dňa 16.12.2019 právny predchodca žalobcu oznámil, že výška splatnej a nezaplatennej pohľadávky predstavuje ku dňu 16.12.2019 sumu 7 947,12 eur. Zároveň ho vyzval na uhradenie tejto sumy a v prípade neuhrazenia ho upovedomil o tom, že banka bude oprávnená pohľadávku postúpiť.
- Vykonaným dokazovaním prvoinštančný súd zistil, že posudzovaný právny vzťah účastníkov konania je od svojho vzniku právnym vzťahom založeným spotrebiteľskou zmluvou. Žalobca bol od uzavretia zmluvy v postavení dodávateľa a žalovaný v postavení spotrebiteľa. Právny vzťah účastníkov konania súd posúdil podľa noriem spotrebiteľského práva, a to podľa osobitného právneho predpisu zákona o spotrebiteľských úveroch a všeobecného právneho predpisu Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie sa prioritne zaoberal aktívnou vecnou legitímáciou žalobcu na podanie žaloby. Žalobca nadobudol predmetnú pohľadávku na základe zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej dňa 24.03.2020

s postupcom Slovenská sporiteľňa, a.s.. Vykonaným dokazovaním súd následne zistil, že Slovenská sporiteľňa, a.s. vyhlásila listom zo dňa 02.12.2019 splatnosť úveru, pričom dlžnú sumu 7 947,12 eur vyčíslila ku dňu 01.12.2019. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Z ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka vyplýva, že právo zosplatiť úver môže veriteľ uplatniť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky. Z oznámenia o vyhlásení okamžitej splatnosti zo dňa 9.12.2019 nie je možné určiť pre nezaplatenie ktorej splátky sa právny predchodca žalobcu rozhodol vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru. Z výzvy zo dňa 30.10.2019 taktiež nie je možné určiť o aké splátky ide, keďže pohľadávka je špecifikovaná vo výške 1 446,79 eur, pričom z úverovej zmluvy vyplýva, že mesačná splátka bola vo výške 115,66 eur, teda je zrejmé, že ide o viaceré nezaplatené splátky. S poukazom na ustanovenie § 17 ods. 2 zákona č. 129/2010 o spotrebiteľských úveroch a § 92 ods. 8 zákona o bankách, súd skúmal, či pred postúpením pohľadávky došlo k zákonnému vyhláseniu mimoriadnej splatnosti ako podmienky postupiteľnosti pohľadávky na tretiu osobu, ktorá nie je bankou. Po preskúmaní obsahu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti súd zistil, že tento právny úkon je neurčitý, pretože v ňom nie je riadne špecifikovaná omeškaná splátka, pre ktorú sa veriteľ rozhodol vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru tak, aby bolo možné preveriť zákonnosť postupu žalobcu, ktorý mal predchádzať vyhláseniu mimoriadnej splatnosti. S poukazom na ustanovenia § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka je neurčitý právny úkon neplatný.

4. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že ak nedošlo k zákonnému vyhláseniu mimoriadnej splatnosti, pohľadávka banky nie je postupiteľná, pretože tomu bráni ustanovenie § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Ak určitá pohľadávka nie je postupiteľná, potom je jej postúpenie svojim obsahom a účelom v priamom rozpore so zákonom a je neplatné podľa § 39 Občianskeho zákonníka, a to nielen medzi stranami zmluvy o postúpení, ale aj voči dlžníkovi. Vzhľadom na neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky, žalobca nenadobudol predmetnú pohľadávku, preto žalobca nie je v predmetnom spore aktívne vecne legitimovaný. Nedostatok aktívnej vecnej legitimácie žalobcu je vždy dôvodom pre zamietnutie žaloby. Z uvedených dôvodov súd vo výroku I. rozsudku žalobu zamietol.

5. O trovách strán, súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalovaný mal v konaní plný úspech, preto má nárok na náhradu trov voči žalobcovi v rozsahu 100 %, o ktorých výške bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

6. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podal odvolanie žalobca a to z dôvodov uvedených v ust. § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), teda, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobca má za to, že v prípade ak postupca vyhlási mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 02.12.2019 – toto svoje právo uplatnil v súlade s ust. § 565 OZ a v súlade s aktuálnou rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 25.08.2019. Zároveň si toto svoje právo uplatnil v súlade s ust. § 53 ods. 9 OZ po omeškaní spotrebiteľa – žalovaného s platením splátok po dobu dlhšiu ako 3 mesiace, pričom žalovaný bol na toto oprávnenie veriteľa upozornený, a to viac ako 15 dní pred zosplatením pohľadávky (podaním zo dňa 30.10.2019). Namietal úvahu súdu o tom, že je potrebné označiť, s ktorou konkrétnou splátkou je žalovaný v omeškaní. Podľa rozhodnutí súdov a vyšších súdnych autorít sa nemožno stotožniť s právnym názorom súdu prvej inštancie o tom, že veriteľ je v predmetných písomnostiach povinný konkrétne uviesť, ktorá splátka je považovaná za omeškanú, resp. ktorá splátka mimoriadnu splatnosť vyvolala. Mal za to, že žalobca je v spore aktívne vecne legitimovaný a súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň si vyčíslil trovy odvolacieho konania.

7. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

8. Odvolací súd v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 34 CSP preskúmal napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu podľa zásad uvedených v § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario a zistil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie nie je správne.

9. Po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozhodnutia odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie žalobu na zaplatenie žalovanej sumy zamietol, z dôvodu nedostatku vecnej aktívnej legitímácie žalobcu v dôsledku nesplnenia zákonných podmienok pre platné postúpenie pohľadávky.

10. Súd prvej inštancie vychádzal pri svojom závere o neplatnom postúpení pohľadávky zo skutočnosti, že v oznámení o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru nie je riadne špecifikovaná omeškaná splátka, pre ktorú sa veriteľ rozhodol vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru. Žalobca túto skutočnosť namietal a nesúhlasil s úvahou súdu o povinnosti špecifikovať splátku pre ktorú sa veriteľ rozhodol úver zosplatiť, resp. uviesť konkrétnu splátku, ktorá mimoriadnu splatnosť vyvolala.

11. Aktívnou vecnou legitímáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu - žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), respektíve mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného), je imanentnou súčasťou súdneho konania (porov. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29.06.2010, sp. zn. 2Cdo 205/2009).

12. Otázkou, ktorú bolo potrebné v predmetnom konaní vyriešiť, je otázka, či boli splnené zákonné podmienky na postúpenie tzv. bankovej pohľadávky. Zákon o bankách totiž nad rámec pravidiel cesie v Občianskom zákonníku sprísňuje pravidlá pri postupovaní pohľadávok z bánk na iné subjekty.

13. Spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktorá je už (1) splatná, a to za predpokladu predchádzajúcej (2) písomnej výzvy banky a skutočnosti, že klient banky je napriek výzve (3) nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky. Musia byť kumulatívne splnené v čase postúpenia pohľadávky. Uvedené ustanovenie je lex specialis k inštitútu cesie.

14. Z obsahu spisu vyplýva, že medzi stranami sporu došlo dňa 02.10.2017 k uzatvoreniu zmluvy o splátkovom úvere, kde plnenie bolo dohodnuté v splátkach mesačne vo výške 115,66 eur s tým, že termín konečnej splatnosti bol dohodnutý na deň 25.10.2025. Žalovaný sa s plnením dostal do omeškania a na úhradu bol veriteľom vyzvaný výzvou zo dňa 30.10.2019, ku ktorej je priložená doručka s poznámkou neprevzatej zásielky v odbernej lehote. Listom zo dňa 02.12.2019 bola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru ku dňu 01.12.2019, následne bol žalovaný vyzvaný na úhradu dňa 16.12.2019. Obe zásielky si žalovaný v odbernej lehote neprevzal.

15. Odvolací súd k vyššie uvedenému konštatuje, že súdy sú povinné pri svojom rozhodovaní vychádzať zo zákonného textu, teda z ktorého ustanovenia záver súdu vyplýva. Napadnutý rozsudok obsahuje len odkaz na neplatnosť právneho úkonu pre jeho neurčitosť podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Zo žiadneho ustanovenia nemožno vyvodiť záver o povinnosti identifikovať splátku, pre ktorú sa rozhodol veriteľ svoje právo na zosplatenie dlhu využiť. Odvolací súd konštatuje, že z dôvodu absencie zákonnej povinnosti nemožno súdom prvej inštancie tvrdený nedostatok pričítať na ťarchu žalobcu. Z obsahu spisu vyplýva, že výzvy odoslané žalobcom sa dostali do dispozičnej sféry žalovaného.

16. Ak súd prvej inštancie mal za to, že platný úkon vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru je podmienený uvedením omeškanej splátky, pre ktorú k takémuto vyhláseniu môže dôjsť, bolo povinnosťou súdu prvej inštancie svoj záver náležite právne odôvodniť.

17. Odvolací súd dodáva, že určenie splátky pre ktorú došlo k predčasnému zosplateniu úveru, má vplyv pokiaľ ide o posúdenie otázky premlčania. Podľa § 103 Občianskeho zákonníka, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročný celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Z obsahu spisu však jednoznačne vyplýva, že v tomto prípade nejde o prípad premlčania.

18. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd konštatuje, že v odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie stranám sporu nezrejmil svoje myšlienkové pochody, spôsob hodnotenia dôkazov, zo skutkových zistení nevyvodil právne závery takým spôsobom, aby výsledok rozhodovacej činnosti bol jasný, zrozumiteľný a dostatočne odôvodnený a aby strany sporu nemuseli hľadať odpovede na nastolenú problematiku v rovine dohadov a tak, aby sa s prijatými závermi bolo možné stotožniť ako s logickým záverom procesu poznania nielen právnych záverov, ale aj záverov skutkových, z ktorých právne závery vychádzajú. Nepodal žiaden výklad právneho posúdenia skutkového stavu podľa relevantných hmotnoprávnych zákonných ustanovení.

19. Vzhľadom na uvedené okolnosti odvolaciemu súdu neostávalo nič iné, než napadnutý rozsudok prvoinstančného súdu podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

20. Úlohou súdu prvej inštancie v prejednávanej veci bude opätovne vyhodnotiť a skúmať, či boli splnené všetky podmienky na postúpenie pohľadávky podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Na to, aby došlo k platnému postúpeniu, musia byť splnené všetky podmienky, ktorým je splatnosť, a to za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy banky a skutočnosti, že klient banky je napriek výzve nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškani. Pokiaľ súd dospje k záveru, že sú splnené všetky vyššie uvedené podmienky, bude preukázaná aktívna vecná legitímácia žalobcu. Súd prvej inštancie v konečnom rozhodnutí rozhodne aj o trovách odvolacieho konania podľa § 396 ods. 3 CSP.

21. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).